

Egy Kárpát-szövetség álma 1938-ban

Az alábbi dokumentum 63 esztendő. Úgy érezzük, érdemes közölni e könyv oldalain. Nem érdektelen megfigyelni, milyen híres és neves magyarok álltak ki akkor a Kárpát-szövetség gondolata mellett. Szellemük inspirálóan hat ma is, és egyben tanúságtétel ez a magyar politikai géniusz emelkedett fölfogásáról. Mikor e fölhívás megjelent, a Felvidék egy része és Kárpátalja már visszakerült az anyaországhoz.

A MAGYAR, SZLOVÁK ÉS RUSZIN KÖZVÉLEMÉNYHEZ!

Húsz trespedt esztendő némasága után újra sorsdöntő napok dübörgése visszhangzik a Kárpátok alján. Lefojtott energiák pattantanak szét avult bilincseket, új erők feszülnek cselekvésre, kábulatból és elnyomásból ébredő nemzetek tétován néznek körül a szabadságnak szokatlan napfényében, s keresik az ösvényt, amelyen egy szebb és boldogabb jövő felé indulhassanak. Az élet, a természet megfojthatatlan dinamikája győzött a tetszhalál fölött, s a húszesztendő zimankó után a Duna-medencébe betört a pezsdítő szent tavasz. "Zeng az ég a Tátrán" - s a Kárpátok nemzetei új lendülettel, új bizakodással új célok, új jövő felé indulnak el.

Úgy érezzük, hogy nekünk, akiket szoros vérségi és szellemi kötelékek fűznek a Tátrához és az Alföldhöz egyaránt

Úgy érezzük, hogy azok a gondolatok és érzések, amelyeket mi a Kárpát-medence között sorsra hivatott nemzetei irányában tápláltunk, és amelyeket szóban és írásban eddig is becsülettel és legjobb meggyőződésünkkel hirdettünk az országhatáron belül és kívül, közkincsévé és egyben irányítónak kell, hogy váljanak a magyar, a szlovák és a ruszin nemzeteknek egyaránt.

Húsz éve hirdetjük lankadatlanul az ezeréves történelem letagadhatatlan tanulságát: a Kárpát-medence nemzeteinek szétszakíthatatlan sorsközösségét, követeljük a nemzetek egyenlőszabadságát és egyenrangúságát, s most úgy érezzük, itt az idő, hogy azt a hangot, amelyet mi eddig híven ápoltunk, átadjuk mindhárom nemzet egész közvéleményének, hogy ezáltal a pislogó mécses lángoszloppá növe, mutassa a közös utat a közös szebb jövő felé.

Ez a szándék vezet akkor, amikor felhívjuk mindazokat, akiket a szlovák és ruszin földhöz vérségi vagy szellemi kapcsolatok fűznek, továbbá mindazokat, akik a szlovák, a magyar és a ruszin nemzetekben egyenrangú testvéreket látnak és a nemzetek szükségszerű sorsközösségének gondolatát magukévá teszik: csatlakozzanak hozzánk, a Magyar-Szlovák-Ruszin Testvérközösséghez!

Az új idők parancsolják, követelik annak az alapelvnek mindhárom nemzet közvéleményeivel való általános elismertetését, hogy a nemzetek a végzettől sorsközösségre vannak utalva, s közös jövőjüket a teljes szabadság, egyenrangúság és az egymáshoz való viszonyok új rendezése alapján kell, hogy biztosítsák.

A csatlakozók tömegeinek erkölcsi súlya ad teljes értékű garanciát arra, hogy a magyar nemzet a szlovák és a ruszin nemzetekkel szemben mindenkori az őszinte baráti és testvéri közösség szellemében fog együtt dolgozni. Mi akarunk garanciát adni arra, hogy az általunk hirdetett új arculatú társadalmi felfogás mellett mindhárom nemzet szabadon élhesse életét a saját maga által megszabott, népi és politikai egyéniségeinek leginkább megfelelő keretek között. Mi akarunk garanciát adni arra, hogy - főleg a fiatalabb nemzedékek tevőleges bevonásával - együtt fogunk küzdeni velük a korszerű népi politika kiépítéséért és érvényre juttatásáért a Duna völgyében.

Mi nem hívni akarjuk elszakított szlovák és ruszin testvéreinket! Döntsenek ők szabadon, szívük, érzésük és hitük szerint! - de mi minden bontó mesterkedés ellenére sem adjuk fel az ezeréves testvériség gondolatát, mert átérezzük a vérségi

kapcsolattal átitatott magyar, ruszin és szlovák népek sorsközösségét.

Mi, a Kárpát-medencében szabad népek önkéntes szövetségét és együttélését akarjuk megvalósítva látni. Ha ezer évig egymás mellett, egymásért, a közös haza boldogulásáért együtt küzdhetett és vérezhetett szlovák, ruszin és magyar, kell hogy megtaláljuk a közös életlehetőségeket a megváltozott keretek között is.

Ezzel a szent meggyőződéssel várjuk az egymástól megkérdésük nélkül szétszakítottak útjainak találkozását, hogy egymást támogatva biztosítsák nemzeti öncélúságukat és boldogulásukat.

Az egymás jogait tisztelő együttműködésnek előmozdítója és a szándékok őszinteségének és tisztességének kezezése kíván lenni a szövetségünk!

Ennek a célkitűzésnek a jegyében és ennek a gondolatnak az egész világ előtt való meghirdetésére alakítottuk meg a Magyar-Szlovák-Ruszin Testvérközösséget, és a közeljövőben a Pesti Vigadóban nagygyűlésen kívánunk ajkalmat nyújtani arra, hogy az egész magyar közvélemény eszméink és felfogásunk mellett megnyilatkozhasson. Ezáltal is meg akarjuk könnyíteni szlovák és ruszin testvéreinknek a tájékozódást most, a felszabadulás órájában és a jövőben!

A Magyar-Szlovák-Ruszin Testvérközösség nevében:

Bartók Béla, Bernolák Nándor, Bonkáló Sándor, Dávid Antal, Danilovits József, Féja Géza, Franciscy, Gogolák Lajos, Hodinka Antal, Janovec Lajos, Kászonyi Ferenc, Kerék Mihály, Kniezsa István, Kodály Zoltán, Lyachovics László, Marek Antal, Márai Sándor, Moravek Endre, Moravek László, Nyisztor Zoltán, Oláh György, Ohlschlaeger Andor, Pataky Mária, Podhradszky György, Radványi Titusz, Roskovich Emánuel, Simon László, Somody Pál, Spur Endréné, Szabó Oreszt, Szeberényi Lajos, Szitnyay Zoltán, Vaszy Viktor és Zaymus Gyula.